

Euroopa kodanike paneelarutelu toidujäätmete teemal

2. kohtumine

20.01.2023–22.01.2023

European Citizens Panel
food waste
Have Your Say

#FoodWasteEU

1. Ülevaade

Toidu raiskamist käsitleval Euroopa kodanike paneelarutelul osaleb 150 juhuslikult valitud kodaniku, kes kohtuvad kolmel korral. Esimesel kohtumisel, mis toimus 16.–18. detsembril 2022 Brüsselis, panid kodanikud toidu raiskamise vältimiseks ja vähendamiseks kokku mitu paketti lähenemisviisidest, mis nad leidsid olevat kõige otstarbekamad, et nende üle eelseisvatel kohtumistel edasi arutada. Pärast seda kohtumist rühmitas paneelarutelu teadmuskomitee need paketid kolme teemarühma:

1. „Koostöö toidu väärtusahelas: talust taldrikule“
2. „Toiduäri algatused“
3. „Toetus tarbijakäitumise muutumisele“

Paneelarutelu 2. kohtumine korraldati 20.–22. jaanuaril 2023 veebis. Selle kohtumise eesmärk oli esimesel kohtumisel sõnastatud lähenemisviise edasi arendada ja esitada toidu raiskamise vähendamise kohta kodanike soovitudes esimesed konkreetset ideed. 12 töörühma liikmed kasutasid iteratiivset vastastikust hindamist, et vaadata üksteise töö läbi ja seda edasi arendada, ning esitasid 22 ideed toidujäätmete vähendamiseks. Need võetakse aluseks 3. ja ühtlasi viimase kohtumise paneelarutelu lõplike soovitude väljatöötamisel.

Paneelarutelu jooksul osalesid teadmuskomitees järgmised eksperdid:

- **Anne-Laure Gassin**, Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi üksuse strateegia „Talust taldrikule“ rühmajuht
- **Toine Timmermans**, Wageningeni Ülikooli kestlike toiduahelate programmijuht
- **Gyula Kasza**, Ungari riikliku toidujäätmete tekke vältimise programmi Maradék Nékül (Project Wasteless) koordinaator; Ungari veterinaarmeditsiini ülikooli dotsent
- **Laura Fernández Celemín**, Euroopa Toiduteabe Nõukogu peadirektor
- **Maiwenn L'Hoir**, toiduraiskamise ja toiduga kindlustamatuse vastase võitluse – jätkusuutliku toidu projektijuht, Prantsusmaa põllumajandus- ja toidualase sõltumatuse ministeerium

1. päev (reede)

Reedel esinesid arutelujuhid kodanikele tervituskõnega ja tegid ettepaneku, et osalejad jagaksid toidu raiskamise vallas alates 1. kohtumisest saadud kogemusi (lisaks mõned interaktiivsed küsitlused). Edasi tutvustasid arutelujuhid kodanikele lühidalt 2. kohtumise päevakorda ja andsid siis sõna ekspertidele, kes andsid üldise ülevaate toidu raiskamise vältimise ja vähendamise meetmetest ELis ja liikmesriikides. Kõigepealt jagas **Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi üksuse strateegia „Talust taldrikule“ rühmajuht Anne-Laure Gassin** kodanikega uudiseid ELi toidujäätmete alase tegevuskava kohta. **Wageningeni Ülikooli kestlike toiduahelate programmijuht Toine Timmermans** rääkis toidu raiskamise vastu võitlemisest riiklikul tasandil ning avaliku ja erasektori partnerluse olulisusest. Seejärel andsid mitmed eksperdid ja praktikud kolmes juhitud paneelarutelus iga teemaploki raames konkreetsemat teavet. Sõna said:

1. teemaplokk: „Koostöö toidu väärtusahelas: talust taldrikule“

- **Toine Timmermans**, Wageningeni Ülikooli kestlike toiduahelate programmijuht
- **Dorothee Briaumont**, tegevdirektor, SOLAAL
- **Francisca Feiteira**, toidupoliitika ametnik, Slow Food
- **Fabien Santini**, põllumajandusturgude korraldamise üksuse juhataja asetäitja, Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat

2. teemaplokk: „Toiduäri algatused“

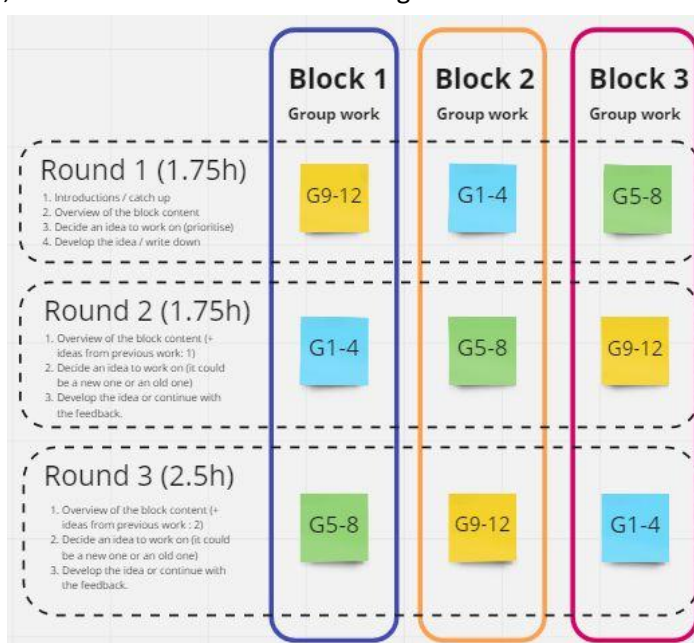
- **Ahmed Soliman**, *disainilahenduse kvaliteedi direktor, Danone*
- **Marine Thizon**, *avalike suhete juht, HOTREC*
- **Fabrizio Fabbri**, *toidu ja jätkusuutlikkuse juht, Euroopa Tarbijajuhistute Ühendus*
- **Eduardo Montero Mansilla**, *toiduametnik, La Federación de Consumidores y Usuarios CECU*

3. teemaplokk: „Toetus tarbijakäitumise muutumisele“

- **Erica van Herpen**, *Wageningeni ülikooli turundus- ja tarbijakäitumise rühma dotsent*
- **Odile Le Bolloch**, *keskkonnateadlane, keskkonnakaitseamet, Iirimaa*
- **João Toledo**, *põllumajandustootjate organisatsiooni riiklik ekspert, põllumajandusministeerium, Portugal*

2. päev (laupäev)

Laupäeval töötasid kodanikud 12 paralleelses töörühmas, mida toetasid kogunud moderaatorid ja millele pakuti sünkroontõlget. Päeva **esimeses voorus** määrati iga teemaplokiga tegelema neli töörühma, kellel paluti sõnastada selle teemavaldkonna sisul põhinev idee. Moderaatorid panid idee(d) kirja mitmekeelsetesse tabelitesse, mis olid seotud teiste rühmadega. **Teises voorus** määrati rühmad tegelema mõne muu teemaplokiga ja neil paluti anda tagasisidet teise rühma sõnastatud idee kohta. Lisaks oli igal rühmal võimalus esitada sellel teemal oma ideid. Samal päeval said rühmad **kolmandas voorus** kommenteerimiseks veel kaks varem sõnastatud ideid ja võisid järgmiseks valida, kas töötada välja uus idee või anda teises voorus juba sõnastatud ideedele veel tagasisidet. Kodanikud said kogu päeva jooksul pidevalt küsimusi esitada, millele teadmisi- ja teabe keskuse (KIC) eksperdid nädalavahetuse jooksul vastasid.

3. päev (pühapäev)

Pühapäeva hommikul tulid osalejad oma töörühmades uuesti kokku neljandaks ja viimaseks rühmaarutelude vooruks. Iga töörühm võttis ühe konkreetse teemaploki all enda vastutada 2–3 ideid, mida nad nendesamade ideede kohta teistelt rühmadelt saadud tagasiside põhjal edasi arendasid. Seejärel paluti rühmadel neile määratud ideid konsolideerida. Järgmiseks määras iga töörühm ühe isiku, kes tutvustas veebis pleenumil rühma konsolideeritud ideid selle kohta, milliseid soovitusi tuleks anda, ja vastas arutelujuhtide tõstatatud lisaküsimustele. Lõpetuseks palusid ürituse juhid kodanikelt tagasisidet ja andsid aimu 3. kohtumisest.

2. Päevakorra lühikokkuvõte

Reede (20.01)	Pleenum
---------------	---------

14.00–14.30	<i>Sissejuhatus (ilma suulise tõlketa)</i>		
14.30–15.00	Tervitussõnad ja päevakorra tutvustus		
15.00–15.30	Ettekanded valdkonnaülel teemal		
15.30–15.40	<i>Puhkepaus</i>		
15.40–16.35	Juhitud paneelarutelu I teemaploki üle: „Koostöö toidu väärtusahelas: talust taldrikule“		
16.35–16.45	<i>Puhkepaus</i>		
16.45–17.40	Juhitud paneelarutelu II teemaploki üle: „Toiduäri algatused“		
17.40–17.50	<i>Puhkepaus</i>		
17.50–18.45	Juhitud paneelarutelu III teemaploki üle: „Toetus tarbijakäitumise muutumisele“		
18.45–19.00	Järgmiste päevade päevakorra ülevaade		
Laupäev (21.01)	Töörühmad		
	1. voor: soovitusteks ideede väljatöötamine		
09.30–11.15	1.–4. töörühm II teemaplokk	5.–8. töörühm III teemaplokk	9.–12. töörühm I teemaplokk
11.15–11.30	<i>Puhkepaus</i>		
	2. voor: tagasiside ideede kohta ja soovitusteks ideede väljatöötamine		
11.30–13.15	1.–4. töörühm I teemaplokk	5.–8. töörühm II teemaplokk	9.–12. töörühm III teemaplokk
13.15–14.45	<i>Lõunapaus</i>		
	3. vooru 1. osa: tagasiside ideede kohta ja soovitusteks ideede väljatöötamine		
14.45–16.00	1.–4. töörühm III teemaplokk	5.–8. töörühm I teemaplokk	9.–12. töörühm II teemaplokk
16.00–16.15	<i>Puhkepaus</i>		
	3. vooru 2. osa: tagasiside ideede kohta ja soovitusteks ideede väljatöötamine		
16.15–17.30	1.–4. töörühm III teemaplokk	5.–8. töörühm I teemaplokk	9.–12. töörühm II teemaplokk
Pühapäev (22.01)	Segaprogramm		
	Töörühmad		
09.30–11.30	4. voor: soovitusteks ideede konsolideerimine		
	1.–4. töörühm II teemaplokk	5.–8. töörühm III teemaplokk	9.–12. töörühm I teemaplokk
11.30–12.00	<i>Puhkepaus</i>		
12.00–14.00	Pleenum Ideede tutvustamine ja ettevalmistus 3. kohtumiseks		

3. Pleenumide salvestused

- **20.01:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-2>
- **22.01:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-2-20230122>